

УПОТРЕБА ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА У ДОМАЋИНСТВИМА И ПОЈЕДИНАЧНО USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES BY HOUSEHOLDS AND INDIVIDUALS

Резултати истраживања о употреби информационо-комуникационих технологија у домаћинствима и појединачно, спроведеног у 2022. години, показују да 78,0% домаћинстава има приступ интернету. Фиксни широкопојасни прикључак интернету користи 84,8% домаћинстава, док 46,1% домаћинстава користи један од типова мобилне широкопојасне интернет конекције.

Интернет је користило 82,5% лица, док је рачунар користило 53,8% лица. Коришћење интернета повећано је за 2,2%, а коришћење рачунара је смањено за 3,8% у односу на претходну годину.

Куповина/наручивање роба или услуга путем интернета у 2022. години биљежи раст од 10,2%.

Републички завод за статистику објављује податке о употреби информационо-комуникационих технологија у Републици Српској у 2022. години, добијене на основу спроведеног истраживања о употреби информационо-комуникационих технологија у домаћинствима и појединачно.

Results of the survey on the use of information and communication technology by households and individuals, carried out in 2022, indicate that 78.0% of households have Internet access., with 84.8% of households using fixed broadband Internet connection and 46.1% using a type of mobile broadband Internet connection.

Internet services were used by 82.5% of persons, while computer was used by 53.8% of them. Compared to the previous year, the use of Internet services increased by 2.2%, while the number of computer users decreased by 3.8%.

Purchase/ordering of goods or services via the Internet in 2022 recorded an increase by 10.2%.

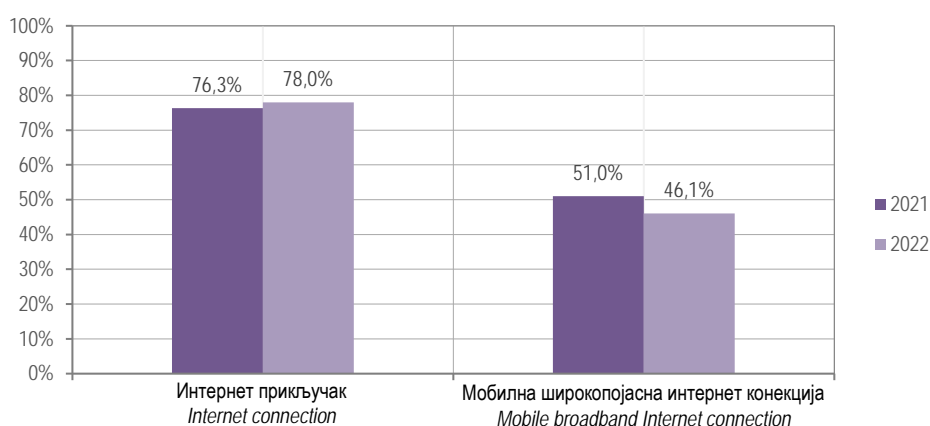
The Republika Srpska Institute of Statistics is publishing data on the use of information and communication technologies in Republika Srpska in 2022, obtained through the survey on the use of Information and communication technologies by households and individuals.

ДОМАЋИНСТВА

Интернет прикључак има 78,0% домаћинстава што је за 1,7% више у односу на претходну годину. Разлике у броју домаћинстава са интернет прикључком, уколико посматрамо тип насеља, и даље постоје. У градском подручју интернет прикључак поседује 83,6% домаћинстава, а 74,2% домаћинстава у насељима осталог типа.

HOUSEHOLDS

Of the total number of households, 78.0% have Internet connection, which represented an increase by 1.7% in comparison with the previous year. Differences in the number of households with an Internet connection, if we observe the type of settlement, still exist. In the urban area, 83.6% of households have an Internet connection, while 74.2% of households in settlements of other types have one.

Графикон 1. Интернет и мобилна широкопојасна (broadband) интернет конекција у домаћинствима
Graph 1. Internet and mobile broadband Internet connection in households

Када је у питању широкопојасни тип интернет конекције, у 2022. години фиксни широкопојасни приступ интернету користи 84,8%, а мобилни 46,1% домаћинстава.

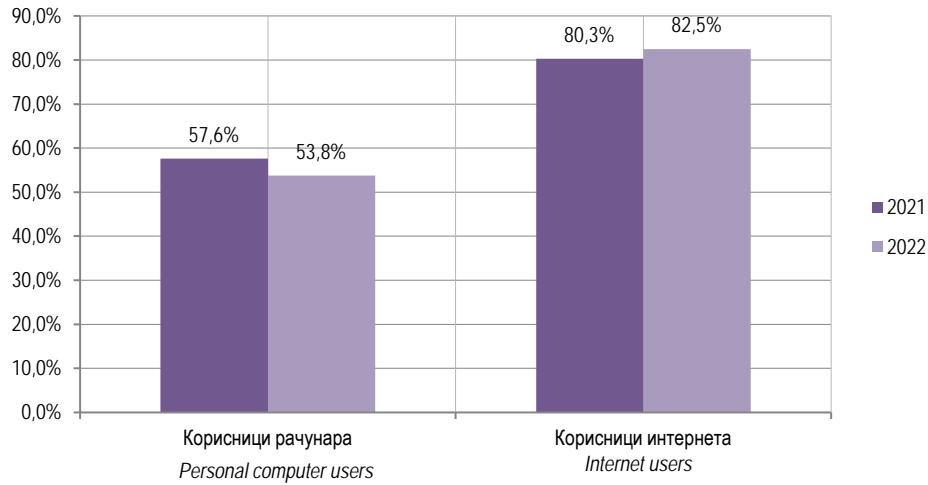
When It comes to broadband Internet connection, fixed broadband Internet access was used by 84.8% of households in 2022, while mobile access was used by 46.1% of them.

ПОЈЕДИНЦИ

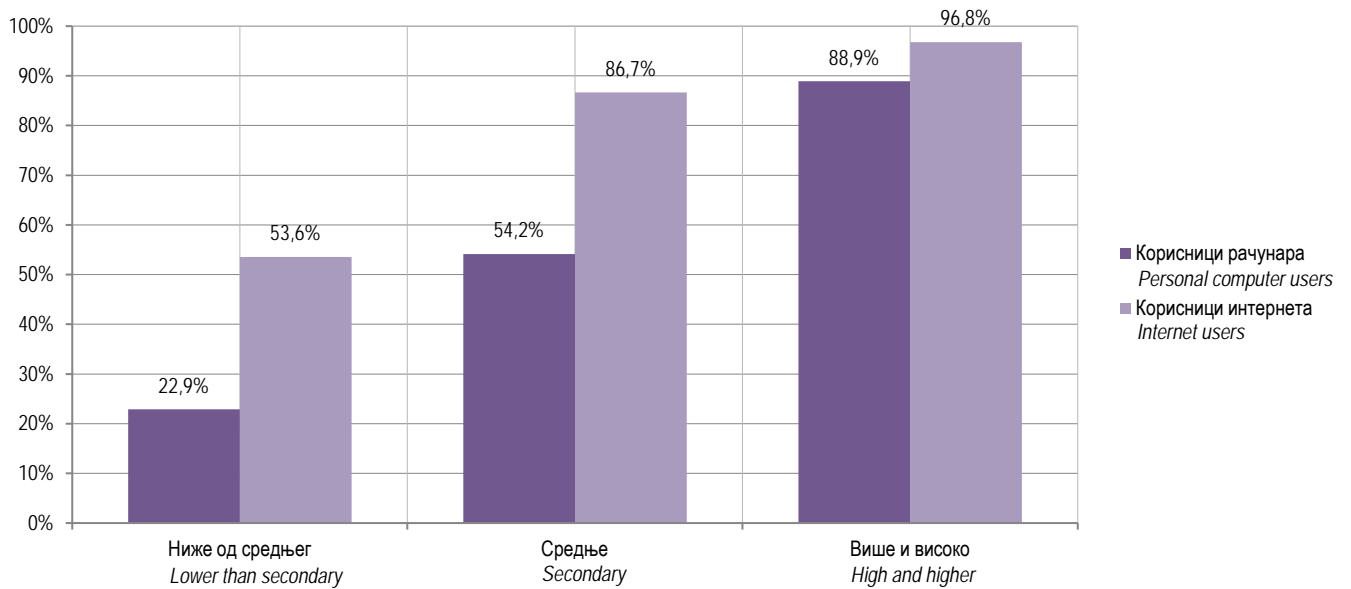
INDIVIDUALS

Посматрајући главни референтни период, 62,6% лица су свакодневни корисници рачунара, док је 83,2% лица свакодневно користило интернет. У 2022. години 26,8% лица старости 16-74 године на територији Републике Српске изјавило је да никада није користило рачунар, а 15,5% да никада није користило интернет.

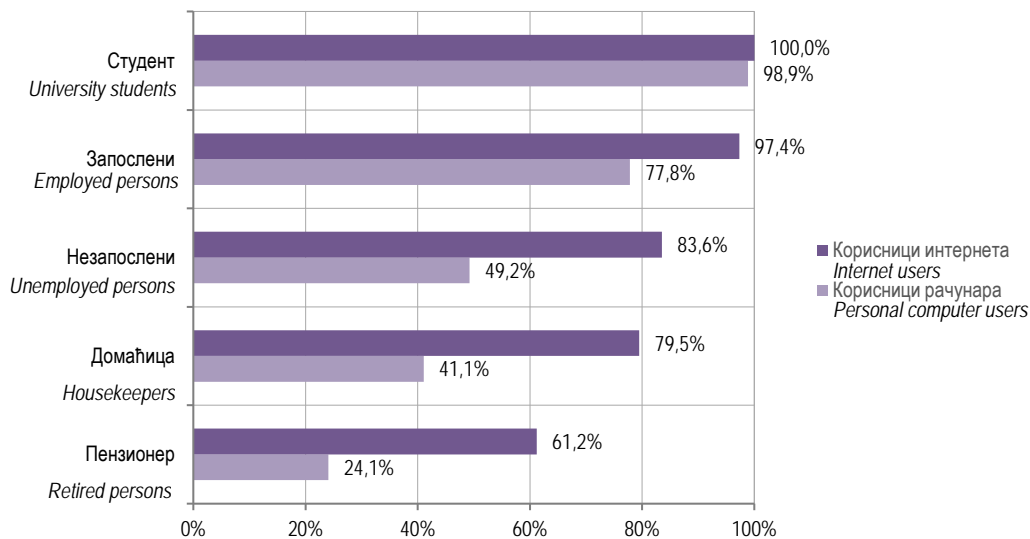
Observing the main reference period, 62.6% of persons use a computer on the daily basis, while 83.2% of persons use the Internet on the daily basis. In 2022, 26.8% of persons aged 16-74 in the territory of Republika Srpska stated they had never used a computer, while 15.5% stated that they had never used the Internet.

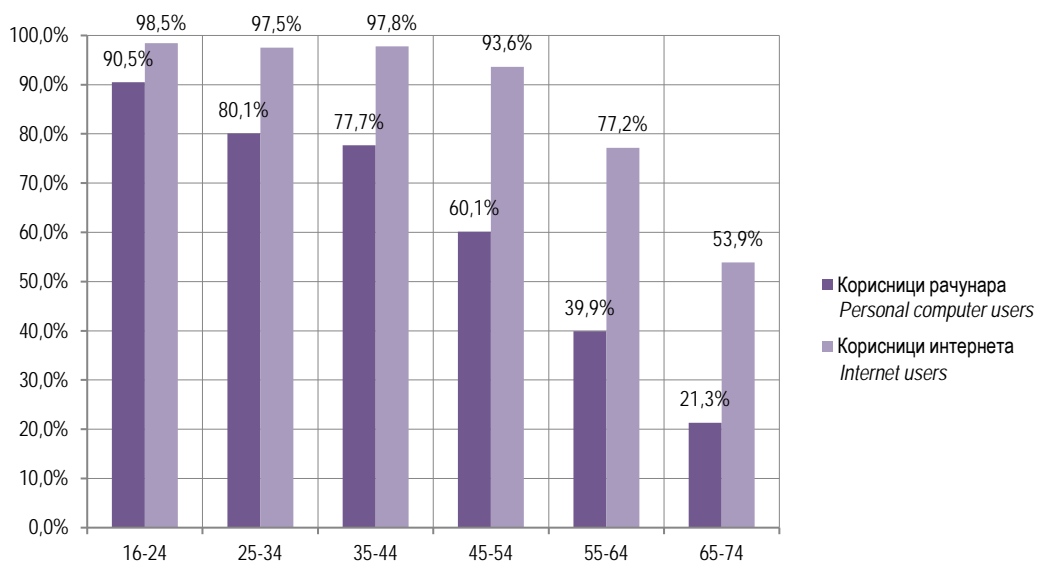
Графикон 2. Коришћење рачунара и интернета
 Graph 2. Computer and Internet use

Графикон 3. Корисници рачунара и интернета према нивоу образовања, 2022.
 Graph 3. Personal computer users and Internet users by educational attainment, 2022

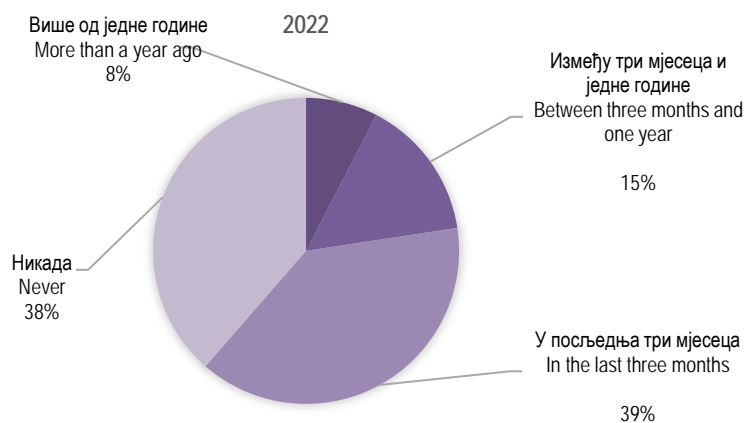
Графикон 4. Корисници рачунара и интернета према радном статусу, 2022.
 Graph 4. Personal computer and Internet users by employment status, 2022

Графикон 5. Корисници рачунара и интернета по старосним групама, 2022.
 Graph 5. Personal computer and Internet users by age group, 2022

Током тромјесечја које је претходило анкетирању, 38,8% лица је наручивало или куповало робе и услуге онлајн што је за 10,2% више у односу на главни референтни период прошле године. Купци у оквиру е-трговине су најчешће чланови домаћинстава са приходом од 901 до 1 500 КМ (45,2%), припадају старосној групи 16-24 године старости (55,3%), те студентској популацији (64,6%). Истраживање је показало да 18,9% пензионера, корисника интернета у протеклој години, су такође купци роба и услуга путем интернета.

During the quarter preceding the survey, 38.8% of persons ordered or purchased goods and services online, which represented an increase by 10.2% compared to the main reference period of the previous year. E-commerce customers are mainly members of households with an income of 901 to 1,500 KM (45.2%), belonging to the age group of 16-24 years of age (55.3%) and the student population (64.6%). The survey has shown that 18.9% of retired persons who were Internet users in the past year also purchased goods and services via the Internet.

Графикон 6. Учесталост куповине/наручивања робе или услуга путем интернета, 2022.
Graph 6. Frequency of Internet use for purchase/ordering of goods or services, 2022

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Циљ истраживања о употреби информационо-комуникационих технологија у домаћинствима и појединачно јесте да се добију подаци о заступљености информационо-комуникационих технологија у домаћинствима, употреби рачунара, интернета и информатичкој писмености становништва на подручју Републике Српске.

Истраживање је у потпуности усклађено са методологијом Евростата, а спроводи се једанпут годишње на бази узорка телефонским путем или комбинацијом телефонског анкетирања и анкетирања лицем у лице. Главни референтни период чине три мјесеца која претходе интервјуисању.

Према методологији Евростата обухваћена су домаћинства са најмање једним чланом старости између 16 и 74 година живота као и појединци исте старосне доби.

Узорком је обухваћено 3 000 домаћинастава за ниво Републике Српске. Јединица посматрања је домаћинство изабрано у узорак, а јединица анкетирања је случајно изабрани члан домаћинства који има између 16 и 74 године живота.

ИКТ РЈЕЧНИК

Широкопојасни приступ интернету (Broadband): Начин повезивања на Интернет који омогућује велике брзине преноса података и представља комуникациони систем чији носилац (нпр. оптички кабл) преноси умножене податке истовремено док су појединачни подаци модулисани на посебним фреквенцијама.

Претраживач: Софтверско рјешење за претраживање по интернету. То је програм, апликација која се користи за читавање интернет страница и других садржаја на Интернету. Најпознатији претраживачи су Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome итд.

Рачунар или компјутер (енгл. computer, од лат. computare: сабирати, рачунати): Сложен уређај који се састоји од хардвера (hardware) физичких дијелова рачунара, опипљивих, видљивих дијелова и програма (software) тј. програмске подршке: скупа наредби "разумљивих" рачунару које покрећу његов рад: упутстава опипљивим дијеловима, наредби шта да раде. Рачунари обухватају персоналне рачунаре (PC), преносне рачунаре (laptop), таблете и остале преносне уређаје (осим паметних телефона).

Дигитални производи или услуге: Роба или услуге које могу да се наруче и испоруче путем компјутера, тј. интернета (нпр. музика, филмови, видео игрице).

Преузимање (Download): Процес копирања докумената на кориснички компјутер са неког другог компјутера или компјутера у оквиру интернет сервиса.

Електронска трговина: Куповина или продаја добара или услуга путем интернета.

Електронска пошта: Електронски пренос поруке, укључујући текст и прилоге (attachment), с једног рачунара на други рачунар, путем интернета.

Електронски сервиси јавне управе (енгл. e-government): електронски контакти путем интернета са јавним институцијама у сврху добијања потребних информација и услуга.

GPRS (General Packet Radio Service): Протокол који бежичним путем обезбјеђује пренос путем GSM мреже.

3G мрежа је трећа генерација мобилне телефоније омогућава пренос текста, звука, слике телевизије, брзине до 14Mb/s.

Информациона технологија (IT): Технологија која користи рачунаре за прикупљање, обраду, чување, заштиту и пренос информација. У савременим условима су обично рачунари повезани у мрежу и тада је ријеч о **информационо-комуникационој технологији** (енгл. Information and Communications Technology - ICT).

Информациона сигурност: очување поверљивости, интегритета и расположивости информација, а обезбјеђује се помоћу правила заштите података на физичком, техничком и организационом нивоу.

Интернет: Глобални електронски комуникациони систем сачињен од великог броја међусобно повезаних рачунарских мрежа и уређаја, који размењују податке користећи заједнички скуп комуникационих протокола.

Интернет популација: Корисници интернета у посматраном периоду.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

The aim of the survey on the use of information and communication technologies by households and individuals is to obtain data on the presence of information and communication technologies in households, the use of personal computers, Internet services and computer literacy of the population on the territory of Republika Srpska.

The survey fully complies with the Eurostat methodology. This is an annual sample-based survey, carried out by telephone and face to face interview. The main reference period comprises three months preceding the interview.

The methodology of Eurostat covers households with at least one member between the ages of 16 and 74, as well as individuals of the same age.

The sample covers 3,000 households at the Republika Srpska level. Observation units are sampled households, while survey units are randomly selected household members aged between 16 and 74.

ICT GLOSSARY

Broadband Internet connection: A type of Internet connection which provides high-speed data transfer. It represents a communication system in which the transmission medium (e.g. optical fiber cable) simultaneously transmits multiplied data, while individual data are modulated on separate frequencies.

Browser: A software solution used to search the Internet. It is a programme/application used to load web pages and other contents on the Internet. The best-known browsers are Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome, etc.

Computer (from Latin: computare - to compile): A complex device consisting of hardware of the physical parts of the computer, tangible, visible parts and software, ie. software support: a set of "understandable" commands to the computer that drives its operation: instructions for tangible parts, instructions for what to do. Computers include personal computers (PCs), laptops (laptops), tablets and other portable devices (except smartphones).

Digital products and services: Goods and services that can be ordered and delivered via computer, that is, via the Internet (e.g. music, films, video games).

Download: The process of copying documents to the user's computer from another computer or from a computer within an Internet service.

Electronic commerce: Purchase or sale of goods or services using the Internet.

Electronic mail: Electronic transfer of messages, including text and attachments, from one computer to another computer, via the Internet.

E-government electronic services: electronic online contacts with public institutions for the purpose of obtaining the necessary information and services.

GPRS (General Packet Radio Service): A protocol which enables wireless transfer through GSM networks.

3G network refers to the third generation of mobile telephony, which enables transfer of text, sound and television images, offering speeds up to 14 Mb/s.

Information technology (IT): Technology that uses computers to collect, process, store, protect and transmit information. In modern conditions, computers are usually connected to a network, and then this is **information and communication technology (ICT)**.

Information security: preserving the confidentiality, integrity and availability of information, provided through data protection rules at the physical, technical and organizational levels.

Internet: A global electronic communication system made up of many interconnected computer networks and devices that exchange information using a common set of communication protocols.

Internet population: Users of Internet in the observed period.

Вирус је рачунарски програм чије покретање и учитавање изазива оштећење или брисање података на рачунару.

WiFi је бежична мрежа гдје се подаци између два или више уређаја преносе помоћу радио фреквенција и одговарајућих антена.

Virus is a computer programme whose running and loading damages or deletes data on a computer.

WiFi is a wireless network in which data between two or more devices are transmitted using radio frequencies and corresponding antennas.

Припрема саопштења: Александра Ђонлага
e-mail: aleksandra.djonlaga@rzs.rs.ba

*Prepared by: Aleksandra Đonlaga
e-mail: aleksandra.djonlaga@rzs.rs.ba*

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – директор Дарко Милуновић, главни уредник – Излази годишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Director Darko Milunović, Editor in chief – Annual periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged